

Jaarverslag

2024

Stichting Exploitatie Renkumse Molen

Jaarverslag 2024

Stichting Exploitatie Renkumse Molen

Voor de Renkumse molen was 2024 in meerdere opzichten een memorabel en spraakmakend jaar. Nadat in 1944 de Engelsen de Renkumse Molen hadden kapotgeschoten is 70 jaar later, in 2014, de Renkumse molen gerenoveerd en opnieuw maalvaardig gemaakt. De vernieuwde Renkumse molen bestond in 2024 tien jaar. Dit jubileum werd in april uitgebreid gevierd.

Aan het begin van dit jaarverslag een aantal hoogtepunten van het tienjarig bestaan, de prachtige lichtshow in februari, de viering in april met de presentatie van een prachtig en exclusief boek van wijlen Renkumse Molen molenaar Erik van Ark en natuurlijk de opening van de feestmaand door de Burgemeester van Renkum, Agnes Schaap.

Doelstelling Renkumse molen

de instandhouding van de korenmolen te Renkum als blijvend monument in zijn oorspronkelijke functie, de exploitatie van de molen en het verrichten van al wat hiermee verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn

Dat doel probeert de SERM te bereiken door middel van diverse activiteiten:

- het exploiteren van een molenwinkel;
- Het openstellen van de molen voor geïnteresseerden.
- Het openstellen van de molen voor educatie aan diverse scholengemeenschappen uit de streek
- aanwezig zijn op diverse streekmarkten;
- organiseren van evenementen;
- verkoop van cadeau-/kerstpakketten;
- werven van sponsors en donateurs.

Op basis van de SIM (Subsidie Instandhouding Rijksmonumenten) heeft de SERM de verplichting om tenminste 40% van het begrote onderhoudskosten van de molen te genereren. Dat doel is in 2024 gehaald.

Plaats van de molen in de gemeenschap

De Renkumse molen heeft als erfgoed een belangrijke functie voor de Renkumse gemeenschap en in de visie gaat het om vier essentiële ankerpunten:

- **Educatie:** het leren over de techniek van de molen als "instrument" én over het productie proces dat in de molen plaats vindt
- **Cultuur:** de molen gezien als monument, als cultureel erfgoed van het dorp Renkum.

- **Geschiedenis:** de rol die de molen gespeeld heeft in het ontstaan van het dorp Renkum én in de oorlogsgeschiedenis van het dorp
- **Verbinding:** de molen speelt een rol in het verbinden van de inwoners van Renkum

Stand van zaken algemeen: molenontwikkelingen

De molen vierde, zoals eerder gememoreerd, in 2024 zijn tienjarig bestaan. Natuurlijk bestaat de molen al sinds 1858, maar in september 1944 werd de molen door Engelsen stukgeschoten, waarna er jaren alleen nog een stomp herinnerde aan de oorspronkelijke molen.

In 2013 werd begonnen met de renovatie en in april 2014 werd de molen groots heropend en had Renkum weer een maalvaardige molen.

Tien jaar terugkijkend kan worden vastgesteld dat de molen een enorm groeiproces heeft doorgemaakt en z'n bestaansrecht ruimschoots heeft bewezen en verdiend.

De molenwinkel heeft er in die tien jaar steeds meer klanten bijgekregen, niet alleen uit Renkum maar uit de wijde regio. De omzet is in 2024 een factor 2,33 gestegen ten opzichte van 2017. Jaarlijks stijgt de omzet en ten opzichte van 2023 is de omzet van 2024 opnieuw hoger, maar liefst een stijging van 26%. Deze cijfers geven aan dat de molen in een grote behoefte voorziet.

Het aantal verkooppunten van onze producten in de regio is uitgebreid.

Ook het aantal bezoekers laat jaarlijks een stijging zien.

Bestuurlijke onderwerpen

1. Bestuurssamenstelling

De samenstelling van het bestuur in 2024:

Harm Schonewille: voorzitter

Wibby Dijkstra: secretaris

Dick Goedhart: penningmeester

Ineke Rus: algemeen bestuurslid

Ayleen Bijlsma: algemeen bestuurslid tot juli 2024

José Hofs: interim alg. bestuurslid vanaf december 2024

2. 10 jarig bestaan

In 2023 is er door diverse vrijwilligers van de stichting een werkgroep gestart met de voorbereiding van het vieren van het 10 jarig bestaan van de gerenoveerde molen. De werkgroep had de maand april aangewezen als de feestmaand waarbij elke zaterdag in april festiviteiten en activiteiten worden georganiseerd.

Het tienjarig bestaan werd in februari geopend met een spectaculaire en fantastische lichtshow. Gezien de enorme impact werd deze activiteit apart voorbereid door de stichting met enorme hulp van leden van ondernemersvereniging Top in uw Regio en de eigenaar.

Op 6 april werd de feestmaand officieel geopend door Burgemeester Agnes Schaap van Renkum. Daarbij werd ook een fraai detail- en fotoboek van de Renkumse molen gepresenteerd. Dit boek werd gemaakt door molenaar Erik van Ark. Zowel de burgemeester als de schrijver kregen het eerste boek overhandigd.

Deze eerst jubileumdag werd opgeluisterd met verschillende plaatselijke en regionale koren op de molen.

Gedurende de gehele maand april was er een fototentoonstelling van Camera Club Oosterbeek. Een aantal fotografen van CCO hadden hun eigen idee op welke wijze de molen het best in beeld kon worden gebracht. Ook bij plaatselijke winkeliers werden in de etalages foto's van CCO gepresenteerd.

Daarnaast waren er in de rest van de maand april allerlei molen gerelateerde activiteiten/festiviteiten georganiseerd.

3. Beëindiging samenwerking met Veld en Beek

Helaas is na meerdere gesprekken en briefwisselingen besloten om de samenwerking met Veld en Beek na tien jaar te beëindigen. Er waren onoverkomelijke verschillen over producten, kwaliteit, prijs en continuïteit. Concreet betekende dit ook het einde van de levering van biologische tarwe en rogge van V&B en de bijzondere vorm van

regionale circulaire economie zoals die was vormgegeven: boer, molen, bakker, consument. We betreuen dit ter zeerste.

Het biologisch malen is echter niet verdwenen. De biologische tarwe en rogge komt nu middels een nieuwe leverancier rechtstreeks van de grote wereldmarkt. De kwaliteit is hoger en de levering constant.

4. Website

Was in 2023 de website vernieuwd, in het afgelopen jaar werd de webwinkelconstructie voor de Moliebollenverkoop verder uitgebreid en verbeteringen aangebracht. Gezien de ervaringen kan dit als succesvol worden beoordeeld. Natuurlijk staan we open voor verdere verbeteringen en zal de website met behulp en ondersteuning van "Webplace4u" regelmatig worden geüpdatet.

5. Communicatie

De website en alle sociale media (Facebook, Instagram en X) worden met behulp van "Webplace4u" gebruikt en ingezet om de molen te profileren en te communiceren met de Renkumse gemeenschap en de ruime verre omgeving. Eventuele nieuwe producten, nieuwe recepten, maar ook de streekmarkten en overige bijeenkomsten waar de Renkumse Molen zijn gezicht laat zien worden middels deze media gepubliceerd.

6. Wijzigingen aan de molen

Het afgelopen jaar kon er opnieuw minder worden gemalen als gevolg van de weersomstandigheden. Dit heeft consequenties gehad voor de beschikbaarheid van biologische producten voor onze klanten.

Hoewel er ideeën waren om de wieken aan te passen is na onderzoek en offertes gebleken dat dit een dermate grote investering zou zijn dat hier uiteindelijk van werd afgezien. Een aanpassing van de molen zou ook mogelijk vergaande consequenties kunnen hebben voor de monumentenstatus.

Omdat er niet meer wordt gemalen voor een vaste leverancier is het tekort aan biologisch gemalen producten voor de winkel niet meer aan de orde.

7. **Aanlichten molen**

Vanaf de heropening in 2014 werd de molen 's avonds en 's nachts aangelicht. Als gevolg van problemen met de verlichting werd dit op enig moment definitief uitgeschakeld. In samenwerking met Living Projects van Philips Lightning werd een lichtplan opgesteld waarbij maximaal rekening is gehouden met de energietransitie. Vanaf begin 2024 staat de molen weer volop in het licht.

8. **Platform erfgoed Renkum (PER)**

De Renkumse Molen is verbonden aan de PER en wordt daar vertegenwoordigd middels een vaste contactpersoon Peter Hagelen.

9. **Ongeval leerling molenaar**

In 2021 was er een ongeval met een MIO. De MIO heeft hierbij forse lichamelijk schade opgelopen waarbij langer durende behandeling noodzakelijk was. De MIO was verplicht verzekerd bij de Gilde van Molenaars. Vanuit de Gilde verzekering is deze kwestie uitstekend afgehandeld.

Echter, de zorgverzekering van de MIO (IZA) heeft de Renkumse Molen in 2023 aansprakelijk gesteld voor het ongeval. Hoewel niet expliciet verwoord zal deze aansprakelijkheid te maken hebben met de zorgkosten. Het bestuur van de Renkumse Molen heeft deze aansprakelijkheid niet en nooit geaccepteerd. Alle vrijwilligers binnen de gemeente Renkum zijn immers verzekerd bij de "Vrijwilligersverzekering van de gemeente Renkum". Het bestuur heeft hierop een beroep gedaan.

Daarop heeft Achmea, uitvoerder van de "Vrijwilligersverzekering", ter plaatse uitgebreid onderzoek gedaan naar alle feiten en omstandigheden van het ongeval. Hierbij zijn ook alle relevante documenten beschikbaar gesteld. Dit heeft geleid tot een uitgebreide rapportage, maar nog niet tot een voor de Renkumse Molen gunstige uitkomst.

In het afgelopen jaar heeft deze kwestie doorlopend een rol gespeeld op de achtergrond.

Primaire doel van de molen

Het primaire doel van de molen is natuurlijk het malen van graan, specifiek tarwe en rogge. Sinds medio 2024 wordt de biologische tarwe en rogge van een nieuwe leverancier betrokken.

In 2024 heeft de molen 1250 kg biologische rogge gemalen en 2715 kg biologische tarwe. Dit is minder dan in 2023 maar het beëindigen van de samenwerking met Veld en Beek betekende dat er ook niet meer terug geleverd wordt aan de boerderij.

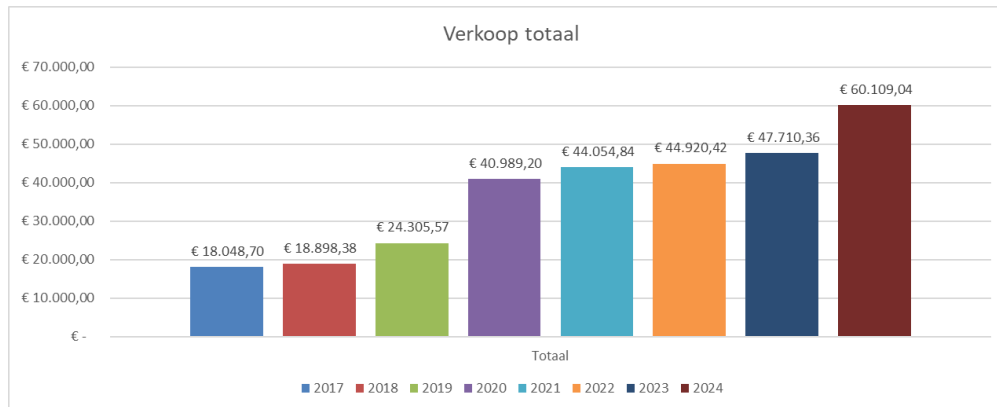
In de molenwinkel wordt nu een substantieel deel van het gemalen graan als product verkocht in 1 en 5 kg verpakkingen. In aantallen, 2088 kg tarwe en 623 kg rogge.

In tabel:

Productie molen 2024				
Aangevoerd/ingekocht		Tarwe	Rogge	
		2715 kg	1250 kg	
	Totaal			3965 kg
		Tarwe	Rogge	
Afgevoerd/verkocht	Molenwinkel	2088 kg	623 kg	
	Veld&Beek	375 kg	190 kg	tot medio 2024
	Mekx		357 kg	
	Afval	279 kg	63 kg	
	Totaal			4075 kg
Totaal gemalen				4197 kg
Totaal gebuild	van meel naar bloem			1258 kg

Financieel jaarverslag

De omzet/verkoop is opnieuw gestegen, 26% ten opzichte van 2023. Geconcludeerd kan worden dat financieel ook 2024 weer een uitstekend jaar is geweest.

Het financieel jaarverslag wordt separaat gepresenteerd en maakt onlosmakelijk onderdeel uit van de totale verslaglegging van de Renkumse molen.

Prijsschommelingen op de Europese graanmarkten

Sinds de oorlog in Oekraïne zijn de graanprijzen in Europa onderhevig aan soms forse schommelingen. Dit kon niet zonder consequenties blijven voor de Renkumse molen. Periodiek vindt er controle plaats op de inkoopprijs van producten en wordt indien noodzakelijk de productprijs aangepast. Ondanks de onzekere prijzen groeit de omzet jaarlijks een kleine 5 procent.

Vrijwilligers

De molen draait in z'n geheel op vrijwilligers. Dit zijn de molenaars en winkelmedewerkers. Zonder deze enorme inzet van een mooie stabiele groep vrijwilligers is de monumentale molen als erfgoed niet te exploiteren.

Molenaars

Iedere zaterdag en indien noodzakelijk ook op andere dagen wordt er gemalen mits er voldoende wind staat. Er zijn vier vaste molenaars en vier molenaars in opleiding (MIO's). Een van de vier MIO's is geslaagd als molenaar. Helaas hebben we afscheid moeten nemen van de MIO die als gevolg van het eerder genoemde ongeval niet meer in staat is molenaar te worden.

In juli is een molenaar overleden die vanaf het begin een belangrijke rol heeft gespeeld in de groei van de molen, het was de eerste molenaar van de Renkumse molen (nog voordat de molen in zijn geheel gerestaureerd

was). Middels een indrukwekkende bijeenkomst en een laatste groet aan- en van de molen waarbij de molen in de rouwstand werd gezet, werd afscheid genomen. De bijeenkomst en het afscheid werd bijgewoond door alle vrijwilligers.

De molen gaat in 2025 op zoek naar nieuwe molenaars in opleiding en er is al een aanmelding.

Winkelmedewerkers

De molen beschikt over een fantastisch samengesteld team van 15 vrijwilligers die volgens rooster hun diensten uitvoeren, maar ook bereid zijn om bij evenementen extra te komen scheppen. Vooral als voorbereiding voor de verschillende markten, maar ook aan het eind van het jaar als er grote bestellingen worden gedaan.

In november hebben we alle vrijwilligers uitgenodigd voor gezellige bijeenkomst met een drankje en een lekkere stampottenbuffet. Dit werd door iedereen als een geslaagde avond ervaren.

Jaarlijks wordt aan de vrijwilligers een kerstattentie aangeboden. Deze kerstattentie is door "Da's Lekker" samengesteld. Het is fijn om iets terug te doen voor de vrijwilligers als dank voor de fantastische inzet.

Samenwerkingspartners

Er zijn een aantal belangrijke samenwerkingspartners waarmee we een goede relatie onderhouden. Genoemd moeten worden Mekx bakkerij in Doorwerth en Bennekom, Stroop bakkerij in Wageningen en molen De Vlijt eveneens in Wageningen. Daarnaast heeft de molen meerdere verkooppunten . In kasteel Doorwerth, Heerlijkheid Wolfheze en Woon-en tuinwinkel Loenen zijn onze producten te verkrijgen. Een nieuwe samenwerking is tot stand gekomen met Buitenhorst Vers en Smakelijk een boerderijwinkel in Bennekom.

Donateurs en sponsoren

Het aantal donateurs en vrienden van de molen is in 2024 opnieuw heel licht gedaald. Genoemd moet worden dat de economische situatie, de stijgende kosten van levensonderhoud onzekerheden met zich mee brengt. Dit betekende dat enkele vrienden zich hebben moeten terugtrekken.

Educatie

In samenwerking met "De Beken" in het Renkums beekdal zijn er weer lesprogramma's gedraaid voor de groepen drie en vier van de basisscholen.

Dat programma maakt onderdeel uit van het Cultuurmenu voor de scholen, dat door Gemeente Renkum is opgezet en wordt ondersteund door de coördinator Cultuureducatie. Dit lesprogramma wordt gedurende het schooljaar op maandag uitgevoerd waarbij een molenaar en molenaar in opleiding aanwezig is.

Markten

De Renkumse molen heeft zich in 2024 weer op meerdere markten laten zien met als doel het vergroten van de naamsbekendheid en het verkopen van de molenproducten. We hebben deelgenomen aan de oogstmarkt bij kasteel Doorwerth en traditioneel staan we ook op de markten: Renkum Bomvol en de Wintermarkt in Renkum. Opnieuw kan worden vastgesteld dat deze markten zeer succesvol zijn verlopen.

Activiteiten op de molen

De Renkumse molen heeft in 2024 weer meegedaan met de open monumentendag en de nationale Molendag. Op beide dagen was de molen opengesteld voor het publiek en waren er activiteiten op het plein voor de molen. Er was een clown/ballonenvrouw aanwezig om de kinderen op een prettige wijze te vermaken. Natuurlijk waren er weer pannenkoeken en molenijs. Ook voor de proeverij van de molenproducten was er veel belangstelling en werd er ook goed verkocht.

Airborne wandeltocht en herdenkingsmaand september

Mevrouw Jans, medeoprichter van de vernieuwde molen, had het initiatief genomen om bij de gemeente Renkum het verzoek te doen om de Airborne wandeltocht in september éénmalig langs de molen te laten lopen. Dit in het kader van het 10 jarig bestaan van de molen en 80 jaar herdenking van de "Slag om Arnhem" waarbij de molen ernstig werd beschadigd. Het initiatief heeft ze na een eerste poging overgedragen aan het bestuur.

Het bestuur heeft dit initiatief overgenomen en contact gezocht met het bestuur van de Airborne wandeltocht middels een brief met uitgebreide onderbouwing. Dit heeft er in geresulteerd dat vanaf 2024 de route in Renkum voor de 40 km wandelaars definitief wordt omgelegd en de wandelaars langs de molen lopen. De Renkumse molen had voor de 40 km lopers een watertappunt aangelegd en de lopers konden proeven van de producten van de molen die door de vrijwilligers waren gebakken.

Gedurende de gehele maand september hebben we in de molen weer een presentatie gehad. Jaap van Genderen was evenals voorgaande jaren weer de geschiedenis ingedoken en heeft zich gestort op de weg die Kapitein William Kitching Hodgson in september 1944 heeft beleefd. Hij was commandant van D-

Company van de Border Regiment. De weg werd gevolgd vanaf de landing met het zweefvliegtuig in Wolfheze tot de gevechten op de kruising Telefoonweg-Bennekomseweg. Daarna ging het verhaal verder tot aan de zware gevechten in Oosterbeek aan de van Borselenweg en tenslotte zijn sterven op ONO in Renkum/Wageningen. Ook deze tentoonstelling werd weer geopend door Burgermeester Agnes Schaap.

Eindejaars activiteiten

In 2024 heeft de Paasbergschool uit Oosterbeek in het kader van een actie voor een school in Libanon veel zakjes pannenkoekenmeel en cakemeel afgenomen. De leerlingen van de school werden uitgedaagd om aan ouders, opa's en oma's en overige familie deze zakjes te verkopen. De Renkumse molen vindt dit een belangrijke activiteit, het is fantastisch dat een school dit soort projectdoelen onderneemt, het stimuleert samenwerking en het vergroot je naam en mogelijk levert het ook nieuwe klanten op in de regio.

Moliebollenverkoop

Als laatste activiteit van 2024 was de Moliebollenverkoop. De Moliebollen, appelbeignets en kwarkini's (gesuikerde bollen zonder krenten/rozijnen) worden door Mekx bakkers gebakken en bij de molen verkocht. De producten konden via de webwinkel op de website worden besteld en betaald. De klanten konden ze afhalen op de aangegeven dag. De Moliebollenverkoop vond dit jaar plaats op zaterdag, maandag en dinsdag. Naast de bestellingen is er ook vrije verkoop en daar wordt veel en graag gebruik van gemaakt. Opnieuw was de Moliebollenverkoop dankzij de inzet van de vrijwilligers een groot succes.

Terugkijkend

Het jaar 2024 is opnieuw succesvol afgesloten. Refererend aan de ankerpunten en de visie van de Renkumse molen is hieraan voldaan. Er is gewerkt aan de PR en uit de reacties van bezoekers en klanten kunnen we concluderen dat de Renkumse Molen als erfgoed en icoon van Renkum definitief een vaste plaats heeft verworven.

Goedgekeurd en vastgesteld in de bestuursvergadering op 17-02-2025